

DE BOUWKUNDIG AMBTENAAR

OFFICIEEL ORGAAN VAN DE VEREENIGING VAN BOUWKUNDIGEN

Redactie en Administratie: PRINS HENDRIKSTRAAT 7, BANDOENG

A.C. NIX & CO. BANDOENG

ALVORENS TOT BOUWEN OVER TE GAAN WENDE MEN ZICH EERST TOT:

L I M A G O H

het OUDSTE Aannemersbureau ter plaatse

MEEST MODERNE ontwerpen en SOLIDE bouw. Diverse dankbetuigingen ter inzage
CHINEESCHE VOORSTRAAT No. 12 — TELEFOON No. 2449 — BANDOENG.*Vereenigd**Versterkt**Behouden.*

N. V. Handel Maatschappij

„DE CONCURRENT”

JUWELIERS — HORLOGERS

//

Bandoeng — Bragaweg — Telef. 667

ONZE FIRMA GENIET HET

VERTROUWEN VAN DUIZENDEN

OVER DEN GEHEELEN ARCHIPEL

Belangrijke Prijsverlaging

Elizabeth Arden artikelen

Van 10 tot 30 Procent

N. V. Hs. Vg. ONDERLING BELANG

Soerabaia — Bandoeng — Djocja — Malang

Laat Uw

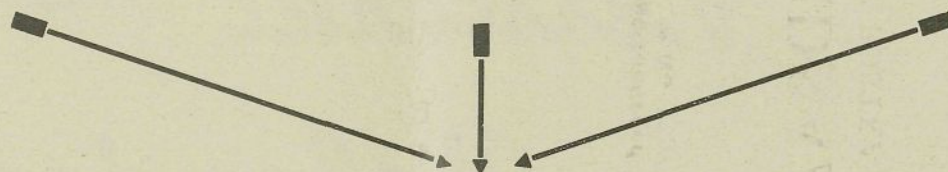
Water- Gas- Electriciteit installaties

UITVOEREN door

Techn. Handel Mij.
vh. de Rooy & Co.
Bandoeng

Kawie-Holvast
Malang

Holvast & Co.
Soerabaia.

Wij zorgen, dat U over ons werk tevreden zult zijn.

Het Oudste en Meest Betrouwbare adres voor :

BOUWMATERIALEN, IJzer-, Staal- en Koperwaren,
Ambachts-, Land- en Tuinbouwgereedschappen, Scheeps-
benodigdheden, Verfwaren en Vernissen enz. enz.

IS NOG STEEDS

Ang Sioe Tjiang Handel Maatschappij N. V.

BATAVIA — BANDOENG

DE BOUWKUNDIG AMBTENAAR

OFFICIEEL ORGAAN VAN DE VEREENIGING VAN BOUWKUNDIGEN

Redactie en Administratie: PRINS HENDRIKSTRAAT 7, BANDOENG

INHOUD: De nieuwe 5% korting. — Voorheen!! — En Thans??? — Mededeeling H.B. — Antwoord op ons salarisverzoek. — Belasting inhouding. — Ingezonden. — Uit de Provincie, Promi-technica. — Toepassing straffen op Landspersoneel. — Uit Pers en Periodiek. — Nood maakt vindingrijk. — Officieel. — Mutaties.

EEN BILLIJK ADRES VOOR UW

Kantoorbehoeften druk- en dupliceerwerk is
Agentuur & Commissiehandel „DE WILDE”
Bragaweg 13 - Telefoon 883 - Bandoeng

DE NIEUWE 5% KORTING ?

MINISTER COLIJN SPREEKT.

In de Tweede Kamer is bij de behandeling van de Indische begrooting 1935 het volgende door de Minister van Koloniën, de heer Colijn gezegd:

Indië's financiële positie.

„Bij een uitgavencijfer van 300 miljoen is er 50 miljoen tekort. Het vorige jaar was het uitgavencijfer 350 miljoen en spr. zeide toen, dat het dit jaar 300 miljoen moest worden. Dit is geschied. Er blijft 38 miljoen tekort, als men het overschot van den buitengewonen dienst van het tekort aftrekt. Daarin zit 20 miljoen aflossing van schuld. Zeggen wij dat rond 20 miljoen tekort komt op de gewone exploitatie-uitgaven.”

„Hoe de eerste 20 miljoen moet worden gevonden?”

De nieuwe bezuinigingsmaatregelen.

„Opdracht is gegeven, de daarvoor vatbare begrotingsposten te verminderen met 5%, waarvan tenminst 3% op de personeelsuitgaven”.

„Dit laatste kan op verschillende manieren, door afvloeiing, door salaris-herziening, enz. Alle bezuiniging komt neer op ontslag van ambtenaren of salarisverlaging. Onder de intellectueelen is ontzaglijke werkloosheid. Verdient dan verdere afvloeiing de voorkeur boven inkomstenverlaging?”

„In 1913 vormden buiten de bedrijven, de salarissen 34,3% van het budget, in 1929 34,7% en in 1935 42,4%. Het salarisspeil is 17 tot 25% onder het salarisspeil van 1925-'29. In het particuliere bedrijf is het er 50 tot 65% onder!”

Intusschen wordt reeds in de Indische pers een 5% integrale korting op de H.B.B.L.-salarissen gemeld. Wij verwachten van de Regeerings-pers voorlichtingsdienst eens duidelijke taal wat de ambtenaar voor 1936 te wachten staat en in dezen zin ook een vraagpunt aan de Regeering door den Volksraad en de Commissie voor Georganiseerd overleg.

Hoofdbestuur.

Firma O E I T I O N G H I N

BANDOENG - SOENIARADJA 41
Telf. Nos. 1815 en 1832

SOEKABOEMI - Gr. POSTWEG
Telefoon No. 4

Van ouds JE adres voor goed gesorteerde

**Bouwmaterialen-, Hang- en Sluitwerk
Sanitair en Verfwaren.**

Voorheen!!

Eendracht maakt Macht.

EN THANS???

Op de vorige pagina plaatsten wij een foto uit den bloeitijd van onze vereeniging, een opname tijdens den rondgang van congressisten.

Wij zien daaruit een drang tot verkrijging van een extra maand salaris, welke actie op korten termijn werd gehonoreerd en tot verhooging van de auto regeling. Er heerschte in die tijden een **hechten band van onderling vertrouwen en een eensgezind streven om voorwaarts te gaan**. De sfeer waarin wij toen werkten was uitmuntend, niettegenstaande vele tegenslagen, die de arbeidslust niet kon vernietigen. **Het voorheen!!!**

En thans???

Thans zijn vele collega's afgevloeid, enkelen behoren niet meer tot deze wereld, anderen zijn nog in actieven dienst, doch hebben om bijzondere redenen de vereeniging den rug toegekeerd en weer anderen zitten nu bij de Provincie of ander lokaal ressort of hebben elders in het particuliere emplot gevonden.

't Valt niet te ontkennen, dat in de laatste jaren een verbroekeling der vereeniging heeft plaats gevonden in allerlei groepeerings en het **vertrouwen**, de **eenheid** onder de technici h.t.l. dreigt verstoord te worden.

Een en ander heeft zich nu geuit door een voorstel tot ontbinding van onze vereeniging van een onzer H. B. leden en aan welk voorstel adhaesie werd betuigd door ons Eerelid G. J. Heymering.

't Behoeft wel geen betoog, dat dit voorstel eenige bevreemding kan veroorzaken temeer omdat zij van een H. B. lid afkomstig is, doch wij kunnen de verzekering geven, dat zulks in hoofdzaak te wijten is **aan onze leden zelve**, die getoond hebben weinige of geen medewerking te willen geven tot op- en uitbouw, i.e. **versterking** van onze vereeniging.

Hoewel ons H. B. in principe zich **tegen** het voorstel moet verklaren en de indiening daarvan dan ook betreurt kan zij toch medegaan daarmede, aangezien het de bedoeling is te kunnen toetsen of er nog voldoende aanleiding bestaat tot **behoud** van onze vereeniging.

Wij zonden daartoe reeds onze antwoordkaarten met een der vorige nummers van de **B. A.!**

Wij plaatsten in onze beschrijvingsbrief deel I eene opwekking aan de leden in Midden- en Oost-Java om **bericht** of gewenscht wordt de A. V. in Semarang of Djoeja te houden!

Wij bedoelden daarmede, dat het H. B. geen moeite en kosten te veel is om nog werkzaam te **blijven** in het belang van onze leden!

Wij verzochten daartoe Uw contributie **op tijd** te voldoen, eventuele **suggesties** om tot contributie verlaging te kunnen overgaan!

Wij verzochten steeds om **medewerking** aan onze B. A. en de **inzending van technische artikelen** voor het I. B. T. Locale Techniek!

Wij verzochten ons Bestuur met **Uwe nooden en ver-**

langens kenbaar te maken ter bespreking op onze A. V.

Behoudens een kleine uitzondering werd al **bitter weinig** van onze leden in hoogerbedoelden zin vernomen en het is ook slechts **daarom** dat wij het voorstel op de agenda handhaafden.

Ter bekorting van het proces en teneinde AL onze leden in de gelegenheid te stellen een uitspraak in deze te doen sluiten wij ook thans wederom een antwoordkaart in om ons Bestuur te melden:

1. of U voor of tegen behoud der vereeniging stemt
2. of U de oprichting wenscht van een Indischen Bond van Technici.
3. of U voor of tegen voortzetting stemt van de fusie I. B. T. Locale Techniek.
4. het H. B. te machtigen om te beschikken over het Reservefonds tot dekking van nog eventueel restant schulden.

Leden, wij rekenen op U, dat **deze** kaart ons nog **vóór 15 April a.s.** bereikt ingevuld zooals daar aangegeven en dat U ons tevens **antwoord** wilt geven op de voren reeds genoemde vragen.

Eerst hierna kunnen wij ons standpunt bepalen en wij koesteren nog steeds de verwachting niettegenstaande malaise en de talrijke moeilijkheden die U en Uw gezin mochten ondervinden het resultaat van ons onderzoek slechts moge aangeven:

Het slooperswerk valt ons zwaar.

WIJ ZIJN EN WILLEN BLIJVEN BOUWERS VOOR HEDEN EN DE TOEKOMST.

Aan U leden wordt thans derhalve het laatste woord gegund.

HOOFDBESTUUR.

MEDEDEELING H. B.

Belangrijk.

Wij vestigen Uw aandacht nog op het in dit nummer voorkomende onder de rubriek „Uit de Provincie” en zouden gaarne Uw oordeel vernemen.

Voorts deelen wij nog mede, dat de stembiljetten voor de verkiezing van het H. B. een dezer dagen verzonden wordt.

Leden Doet Uw Plicht.

Bouw bureau „W E C O ”

Soeniaradja 17a — Bandoeng — Telefoon 1904

Belast zich met nieuwbouw, bijbouwingen en reparaties van huizen.

Geen order te groot, geen order te klein.

PRIJZEN SCHERP CONCURREEREND.

DE POSITIIEGELING VAN ONZE LEDEN.

Antwoord op ons verzoek om verbetering.

In de B. A. No. 2 zijn de punten genoemd die wij als vraagpunten aan den Directeur V. en W. hebben voorgelegd. Het antwoord daarop geven wij hieronder ter kennisname aan onze leden.

A. Benoeming tot Architect.

1. „Hoewel normaal voor benoeming tot Architect geldt de in Staatsblad 1919 No. 111 juncto artikel 3, lid (1), van de H. B. B. L. 1934 gestelde eisch, dat de betrokkene in het bezit moet zijn van het architectendiploma, is het, ter beoordeeling van de Regeering, bij wijze van hooge uitzondering voor een uitnemende kracht, die dat diploma niet heeft behaald, niet uitgesloten om den voet van het voorschrift in lid (2) van even aangehaald H. B. B. L. — artikel met dispensatie tot genoemde betrekking te worden bevorderd”.

„Ten aanzien van den heer Kluger is dit het geval geweest; doorslaggevend voor zijn bevordering zijn dus niet geweest de buitenlandsche diploma's, waarop hij kan wijzen en waarvoor hem trouwens in den rang van hoofdopzichter geen toelage was toegekend, maar de omstandigheid, dat hij voor aanstelling tot het keuzeamt van architect en in het bijzonder voor de functie van Eerst aanwezend ambtenaar in de Waterafdeeling van Borneo in de eerste plaats en bij uitstek geschikt werd geacht”.

Aant. H. B. Wij kunnen niet anders dan collega Kluger onze hartelijke gelukwensen aanbieden met deze onderscheiding, een onderscheiding, die eventueel ook voor anderen zonder diploma-B. is weggelegd. Spatieering van ons.

2. „Uw zienswijze als zou de heer Kluger, omdat hij in tijdelijken dienst is, een **waarborg** hebben om door te dienen tot het tijdstip, waarop hij aanspraak kan maken op onderstand bij wijze van pensioen, is niet juist”.

„De door U met name vermelde vijf architecten hebben het diensttijdverlies, dat zij als gevolg van het voorschrift in artikel 9 lid (1) der B. B. L. bij hun bevordering tot architect geleden hebben, niet kunnen terugkrijgen, omdat dat verlies veroorzaakt is, doordat zij **niet tijdig volledig hebben voldaan aan de voor architect gestelde eischen**”.

„Met het oog hierop kan ik geen vrijheid vinden hierin wijziging te brengen.

„Wat Uw vraag betreft of er redelijke kansen bestaan, dat de hierboven besproken vijf architecten tot den 50-jarigen leeftijd zullen kunnen doordienen, moet ik u mededeelen, dat ter zake geen enkele toezegging kan worden gedaan”.

„De vraag tot hoever met de afvloeiing moet worden gegaan, hangt af van de personeelssituatie, de eischen

N. V. Handel Mij. „TEK TIONG”

Toko Batavia

Pasar Baroe 81 — Bandoeng — Tel. Nos. 10 en 1006

Handel in

IJZER- STAAL- & KOPER- VERFWAREN, WERKTUIGEN EN MACHINE-KAMERBENODIGDHEDEN enz. enz.

Remington

N. V. Luxe Brood Bakkerij „Ellenbroek”

TOKO — BAKKERIJ

Groote Postweg Oost - hoek Manggalaan.
Tel. 626. BANDOENG Tel. 626.

*Wat gaat erin als koek ?
Brood van „Ellenbroek”*

welke de dienst stelt en de praestaties van de betrokkenen”.

„In het algemeen kan wel worden aangenomen, dat de zeer geschikte architecten als regel nog eenige jaren na het bereiken van den pensioengerechtigden leeftijd kunnen doordienen”.

Aant. H. B. Het betreft hier het geval, dat collega K. door zijn buitengewone *bevordering* in het voordeel is gekomen t.a.v. de collega's, die t.v. reeds de rang van architect bekleeden en een diensttijdverlies hadden door eveneens een strikte toepassing der bepalingen.

Het feit is, dat en collega K. en de overige architecten vóór hunne bevordering tot architect niet tijdig volledig hebben voldaan aan de voor architect geldende eischen.

Collega K. werd *bevorderd* tot architect en kwam daardoor in het genot van de voor toekenning van weddeverhoogingen *medetellende* diensttijd overeenkomstig artikel 4 H.B.B.L.

De B.B.L. kent het systeem van liniaire overgang in de hoogere kolom, bij bevordering eveneens met *medetelling* van diensttijd.

De overige architecten hadden na 20 jarigen dienst echter nog niet voldaan aan de benoemingseisch n.l. het diploma en moesten derhalve het verschil in tijd tot het tijdstip van het behalen van dat diploma *inboeten*.

Nu is het normaal, dat verscheidene dienstchefs de beoordeeling inzake de bevordering *achterwege* laten omdat belanghebbende *nog niet* aan de (*volledige* i.e. diploma-) eischen voldoen; een beoordeeling *nog niet* slaat dan ook veelal op het nog niet in het bezit zijn van het diploma, hoewel zelfs de *toelating* tot het examen een beoordeeling heeft gehad van al dan niet geschiktheid voor den hooger rang i.e. het Eaw schap.

Ook hieruit wordt geconcludeerd, dat belanghebbenden bij de *toelating* tot het examen geschikt worden geoordeeld en de kwestie van bevordering een *vacature*-kwestie is.

Beide partijen verkeerden derhalve *op het moment van bevordering in gelijke* omstandigheden en is het onbillijk, dat de eene bij keuze en met dispensatie een voorsprong krijgt boven de anderen.

Wij hopen hierop nog nader op terug te kunnen komen en wekken voorshands de nog in dienst zijnden op hun uiterste best te blijven doen om althans een redelijke *kans* te krijgen ook na den pensioengerechtigden leeftijd te kunnen doordienen.

B. 1. Tijdelijk waarnemende Architecten.

„Nader zal worden overwogen, welke architecten, die reeds langer dan 6 maanden met de waarneming van die betrekking zijn belast, definitief tot die functie kunnen worden benoemd”.

2. Formatieregeling.

„Ik kan geen aanleiding aanwezig achten om in het bijzonder met het oog op de bevordering tot architect „voor de onderscheidene technische ambten een formatie-regeling te treffen, waarvan zoo min mogelijk zal worden afgeweken”.

„De topbetrekking van architect is een speciale keuze-betrekking, voor de vervulling waarvan in ieder afzonderlijk geval de meest geschikte persoon moet kunnen worden benoemd”.

„Daarnaast wordt uiteraard met billijke aanspraken van de betrokkenen zooveel mogelijk rekening gehou-

den. Vaststelling van een gecombineerde ranglijst is daarvoor niet noodig”.

„Het hier aangegeven standpunt brengt mede, dat nu eens de bevorderingskansen van het niet bouwkundige dan weer die van het bouwkundige personeel beter zullen zijn. In dit verband merk ik nog op, dat men bij het bepalen van de bevorderingskansen buiten beschouwing dient te laten de hoofdpzichters en opzichteners, die niet in het bezit van het architectendiploma zijn! Schakelt men deze personen uit, dan blijkt de situatie voor de niet-bouwkundigen geenszins slechter te zijn dan voor de bouwkundigen”.

„Tot mijn leedwezen kan ik geen vrijheid vinden om voor de teekenaars een afzonderlijke architectenplaats uit te trekken”.

„In verband met de tegenwoordige tijdsomstandigheden zou daartoe alleen aanleiding bestaan, indien een functie zou kunnen worden aangewezen van zoodanig belang, dat deze in elk opzicht als een architectenplaats behoort te worden aangemerkt, hetgeen thans niet het geval is. Moch echter blijken, dat een der aanwezige hoofdteekenaars met architectdsdiploma bij uitstek geschikt is voor de vervulling van een der bestaande architectenplaatsen, dan bestaat er bij mij geen bezwaar hem daartoe aan te stellen”.

Aant. H. B. 1. Voor de nog niet definitief aangestelde Architecten hopen wij dat dit nu spoedig mag gebeuren.

2. Het is te betreuren, dat de tijdsomstandigheden de schuld draagt van de onzekere positie waarin de ambtenaren over het algemeen verkeerden; nochtans zijn wij zeker dat bij de C.G.O. een ranglijst regeling in behandeling is voor het Dep. financiën en van de Marine, waarover tot dusverre geen overeenstemming kan worden verkregen met de Commissie. Wij zullen nu de resultaten daarvan afwachten en t.g.t. deze aangelegenheid wederom voorbrengen.

C. Positie Adspirant-opzichteners.

„Het onbevredigende van de positie der Adspirant-opzichteners bij de Waterstaat heeft reeds eerder mijn aandacht getrokken en mij aanleiding gegeven aan de Regeering voor te stellen **om deze categorie naar schaal 105 der H. B. B. L. over te brengen**”.

„Een definitieve beslissing op dit voorstel is door de Regeering nog niet genomen”.

Aant. H. B. Dit punt is het *eenige lichtpunt* in de beantwoording van onze wenschen. Hoewel wij gaarne de aspiranten in schaal 154 opgenomen zouden zien — e.v. met aftrek van een zeker aantal schaaljaren —, zoo zijn wij toch reeds dankbaar voor deze tegemoetkoming van onzen Directeur en waarvoor wij gaarne onze hulde wenschen te betuigen voor het betoonde initiatief.

Voldaan kunnen wij uit den aard der zaak hierover nog niet zijn.

D. Inpassing oud Opzichteners- en Teekenaars 1ste klasse.

„Aan Uw verzoek om de inpassing van de gewezen opzichteners en teekenaars 1e klasse bij 's Lands Waterstaat op gelijke wijze te regelen als voor gelijkwaardige technici bij andere diensten in schaal No. 160 is ge-

schied, kan ik niet voldoen. Daartoe toch zal het noodig zijn om de nieuwe betrekkingen van opzichter en teekenaar bij 's Lands Waterstaat (schaal No. 154 der H.B.B.L.) wederom in de twee vroeger bestaand hebbende klassen te splitsen, waarvoor geen voldoende aanleiding bestaat''.

„Bij de beoordeeling van deze aangelegenheid moet intusschen niet uit het ook worden verloren, dat tegenover het nadeel, dat de oud- 1ste klassers van de combinatie hebben, hetwelk grootendeels door de toegekende overgangsbezoldiging wordt goedge maakt, voor de lagere groep het groote voordeel staat, dat zij het met het oude maximum der 1ste klassers correspondenerende nieuwe maximum zonder formatie-bezwaren kunnen bereiken''.

„Ik teeken hierbij aan, dat analoge tegenstellingen als hier door Uw Bestuur opgeworpen, zich bij de nieuwe regeling in meerdere betrekkingen voordoen, n.l. in al die gevallen, waarin vroeger gelijk bezoldigde ambten bij verschillende diensten thans bij den éénen dienst wel en bij den anderen dienst niet zijn samengevoegd, omdat het dienstbelang dit nu eenmaal eischte''.

Aant. H. B. Wij kunnen volledig medegaan met de laatst geëerde zienswijze van de tegenstellingen, doch kunnen tot ons leedwezen de motiveering in de tweede alinea niet onderschrijven.

Zien wij goed dan staat er met andere woorden: „oud opzichters 1ste klasse, draag nu toch gelaten de opgelegde boete, want dit hebben wij noodig om jelui jongere collega's een voordeel te kunnen toestaan. Trek je nu er overigens maar niets vanaan, dat dezelfde collega's bij andere diensten de boete niet wordt opgelegd.''

Zietdaar een logica, waarvan wij eerlijk moeten bekennen niets te begrijpen.

't Is ons bekend, dat een vergissing in het spel is, die men klaarblijkelijk niet ten onzen voordeele wil herstellen.

Wij hopen hierop eveneens t.g.t. te kunnen terugkomen.

E. Diploma-toelage.

„Aan Uw voorstel om ook de architecten voor het bezit van het architecten-diploma een toelage van f 25.— 's maands toe te kennen, kan geen gevolg worden gegeven, vermits inwilliging daarvan in strijd zou zijn met het in het herziene stelsel consequent doorgevoerde beginsel, dat geen reden bestaat extra waardeering van een diploma, dat voor de bekleede betrekking eisch is''.

Aant. H. B. Inderdaad kan hier sprake zijn van een consequent doorgevoerde maatregel, aangezien men ook zonder diploma tot architect kan worden bevorderd. zie toelichting bij A.

De Kern der gedachte was echter een tegemoetkoming te erlangen in de eindbezoldiging, die nu ten achter is bij zeer oude regelingen. Zelfs de bijzondere waardeering indertijd uitgesproken voor de Praktijk-Ingenieurs door toekenning van een hooger eindsalaris is geheel weggecijferd. Wij hebben gemeend de oplossing te moeten aangeven door een diploma-toelage.

In het voorgaande vinden de leden de antwoorden op de door ons gestelde vragen welke weinig bemoediging geven en waarmede wij eveneens uitvoering hebben gegeven aan de op onze laatste A. V. opgedragen werkzaamheden; op ons verzoek om inlichtingen inzake de examens voor Architect en Bouwkundige Architect annex de goedkeuring van de leerstof van het Instituut „Theorie en Praktijk'' voor de opleiding tot Architect hebben wij nog geen antwoord. Wij zouden nog gaarne suggesties van onze leden tegemoet zien.

H. B.

VOORZITTER V. V. O.

Op de in Bandoeng belegde vergadering van den raad van gedelegeerden van het Verbond van Vereenigingen van Overheidsdienaren werd met algemeene stemmen tot voorzitter gekozen de heer A. Hegt.

De heer Hegt volgt dus den heer J. P. J. W. Kusters, op, die het voorzitterschap neerlegde om de functie van algemeen omroepleider der N i r o m te vervullen.

In de jaren 1926—1930 was de heer Hegt reeds voorzitter van het toenmalige V. V. L.

RECLAME
STUDIO
open Hoog

Voor elke school op Westerschen grondslag bestaat de mogelijkheid deel te nemen aan het schoolsparen door middel van spaarzegels. De leerlingen die hieraan deelnemen ontvangen een spaarkaart, waarop spaarzegels geplakt kunnen worden. Als de kaart vol is, wordt hij aangenomen als een inlage op het spaarbankboekje. Uw kinderen kunnen op deze wijze met kleine bedragen reeds leeren sparen en er mee vertrouwd raken. Laat ook Uw kind meedoen aan het schoolsparen bij de spaarbank met REGEERINGSGARANTIE, bij de

POSTSPAARBANK

N. V. Argilla - Cement - Mozaik Tegelfabriek

KATJA² WETAN 121 — BANDOENG — TELEFOON No. 447

Directeur : P. E. WENER

Fabrikanten van

Vloer- en Wandtegels, Betonbuizen en Betonroosters

**Wener-tegels, voorzien van het bekende fabrieksmerk W.
verzekeren U een prima vloer . . . tegen lagen prijs!**

Leden

GEEN FEEST
ZONDER
BLOEMEN

//

**De Bonte
Ruiker**

GOENTOERLAAN 30
TELEFOON Bd. 1298

Onze

Dames-, Heeren- en
Kinder-Mode Magazyn

Toko „De Zon”

Batavia — Buitenzorg — Bandoeng

Toko „Aurora”

Soerabaia

Steeds nieuwe aanvoer
van de meest moderne

DAMES- EN HEEREN
ARTIKELEN

Concurrerende PRIJZEN

GROOTE OMZET,
KLEINE WINST.

Vlugge en Coulante bediening.

Steunt

**„Het
Snoephuis”**

Brood-
Beschuit- en
Banketbakkerij

Bragaweg 24
Telefoon 438

VAN OUDS

het adres voor
DE ZOETE INVAL

Adver- teerders

AANNEMERSBUREAU

„THIO TJOAN TEK”

BANDOENG
OOSTEINDEWEG 19

Alle soort bouwwerken

SOLIED EN DEGELIJK
WERK GEGARANDEERD

RISKEERT geen INFECTIEGEVAAR
of BRANDSCHADE

*Laat Uw Kleeren Veilig - Vlug
en Goedkoop wasschen*

DOOR DE

Electrische- en Chemische Wasscherij

„DE VLIJT”

Nassaulaan 35 - BANDOENG - Telefoon 2043

BELASTING-INHOUDING.

Van landsdienaren.

Het is bekend, dat met ingang van het jaar 1935 werd overgegaan tot een verplichte regelmatige inhouding van de door landsdienaren verschuldigde belastingen.

De onderwerpelijke maatregel zal zich voorloopig alleen uitstrekken tot de verplichte inhouding der inkomstenbelasting. De invordering zoo wel van de over het loopende jaar verschuldigde personeele belasting als van eventueel nog verschuldigde inkomsten- en personeele belastingen over 1934 en vorige jaren blijft op den bestaanden voet geschieden.

Voor de toepassing van de hier bedoelde regeling worden onder „landsdienaren” verstaan alle personen met een jaarlijksch inkomen van f 900.— of meer, die zijn aangesteld of benoemd, dan wel zich hebben verbonden om — vast of tijdelijk — in 's lands dienst in Nederlandsch-Indië werkzaam te zijn (met uitzondering van soldij-genietende militairen) en voorts zij, die volgens de „Maandlooners- en Werkliedenreglementen 1934” worden beloond; die hier te lande, dan wel buiten Nederlandsch-Indië — in laatstgenoemd geval nochtans indien hun afwezigheid één jaar of korter duurt — verlof- of nonactiviteitstraktement, wachtgeld of onderstand bij wijze van wachtgeld genieten, alsmede maand- en dag-gelders.

De belasting wordt ingehouden op de door genoemde landsdienaren als zoodanig ten laste van den lande genoten wordende doorloopende inkomsten. Op pensioenen en gegementen wordt derhalve geen belasting ingehouden; evenmin op de uitkeeringen bij overlijden.

De inhouding der belastingschulden geschiedt in zooveel (gelijke) termijnen als er na de maand, waarin het desbetreffende aanslagbiljet is verstrekt, nog (geheele) maanden van het belastingjaar overblijven, dan wel, indien de verstrekking van het aanslagbiljet heeft plaats gehad na 31 Juli van het belastingjaar, in vijf gelijke termijnen, te beginnen met de maand, volgende op die, waarin de verstrekking heeft plaats gehad, een en ander met dien verstande, dat de inhouding — in gelijke termijnen — ten minste één gulden bedraagt, terwijl aanslagen van minder dan één gulden ineens worden ingehouden.

Daar de verstrekking der aanslagbiljetten, voor zover mogelijk, in den loop van de maand Februari plaats had, is voor het meerendeel der op 1 Januari belastingplichtig geworden landsdienaren met de inhouding een aanvang gemaakt bij de betaalbaarstelling hunner inkomsten over de maand Maart.

De inhouding geschiedt nevens en boven eventueele andere kortingen.

INGEZONDEN BIJDAGEN.

De „eenheids-weg-constructie”.

Naar verluidt, is door het Britsche Instituut voor Standaards het rapport goedgekeurd van een commissie bestaande uit vertegenwoordigers van de technische diensten van locale gebiedsdeelen en van concerns welke betrokken zijn bij den aanleg van wegen, en waarin een standaard-asfaltwegconstructie wordt aangegeven welke niet alleen een oppervlak heeft hetwelk de minste slipkansen biedt, maar bovendien het beste tegemoet komt aan de verkeerseischen en het goedkoopst is in het onderhoud.

Koerier 19/3-1935.

Zooals uit bovenstaande blijkt is er wel een methode te vinden om te komen tot een „Eenheid” wat betreft asfaltwegconstructies.

Dit is natuurlijk noodig geweest in verband met de verschillende goede en slechte constructies die door ieder ressort zelfstandig werden toegepast.

De Eenheidsconstructie maakt hieraan een eind en ik betwijfel het niet of de goede resultaten zullen niet wegblijven. Ook in het Vereenigingsleven kan immers een „Eenheid” methode komen.

Wij missen helaas die eenheid wel nog niet geheel maar dan toch voor een groot deel.

Na de naamsverandering van de B. O. W. (onze Eenheidsnaam) kan men de verdeeldheid onder ons Opzichters vooral merken.

Net zoo goed als je thans op de markt Socony asfalt, B. P. M. asfalt, Cut back soorten, Boeton asfalt etc. met verschillende gebruiksaanwijzingen aantreft, die elkaar sterk beconcurreren, ontmoet men collega's P. W., collega's Gemeente, collega's Haven, collega's Regentschap, collega's V. en W. enz., met verschillende vereenigingsdeelen. Toe collega's (vooral gij adsp. Opzichters) begint al vast lid te worden van de V.V.B. Zend wat bijdragen in voor onze B. A. Kunnen jullie niet meer lachen, wel moppen dan, maar geeft zoo'n beetje geluid!

Collega
Emor.

Er bestaat uiteraard geen bezwaar tegen, dat, op verzoek van den belastingschuldige diens aanslag- of restant aanslagbedrag in zijn geheel wordt ingehouden, dan wel de inhoudingen worden verhoogd.

In gevallen van zeer buitengewonen aard, waarin de strikte toepassing van de onderwerpelijke regeling tot onnoodige hardheid of sprekende onbillijkheid zou leiden, kan (wat militaire landsdienaren betreft) de inhouding, op daartoe strekkend, langs den militair hiërarchieken weg ingediend, tot den legercommandant te richten schriftelijk verzoek van den debiteur, door een bijzondere afbetalingsregeling worden vervangen.

A. I. D.

ROND DEN ARCHITECTENTITEL.

Aan het perscommuniqué van de laatste vergadering van de B. N. A. ontleenen wij het volgende.

„In de dezer dagen gehouden najaarsvergadering van den Bond van Nederlandsche Architecten, traden de bestuursleden de heeren Ir. A. J. van der Steur en E. Verschuijl af; zij waren niet herkiesbaar en werden vervangen door de heeren C. B. Posthumus Meyjes en G. Westerhout. Verder had de verkiezing voor de verschillende permanente commissies van den bond, als den raad van orde, de commissie van voorlichting inzake de keuze van een architect e.d. plaats”.

„De vergadering was in hoofdzaak gewijd aan de behandeling van het rapport dat was uitgebracht door de commissie tot bestudeering van de oorzaken inzake het werken van niet voldoende bekwame bouwkundigen op het terrein van den architect en de middelen tot bestrijding daarvan. In de levendige discussie, die hierover plaats had, bleek zeer duidelijk hoe onhoudbaar de toestand in de bouwvakken heden ten dage is, nu het overgrootste deel van den bouw in daartoe niet bekwame handen is. Men was overtuigd, dat het onmogelijk in het algemeen belang kan zijn, dat deze toestand wordt bestendigd, en dat het dus noodzakelijk is, tot een sanering van het geheele bouwvak te komen. De vakbekwaamheid van het meerendeel van hen, die in het bouwvak werkzaam zijn, is tot een ontstellend laag peil gedaald; het gemeentelijk bouwtoezicht is onmachtig, eischen van bekwaamheid te stellen aan hen, die bouwvragen indienen, en heeft zijn toevlucht moeten zoeken in het uitbreiden van de bouwverordeningen tot handboeken voor het bouwvak, welk middel echter erger is dan de kwaal, omdat daardoor de beunhazerij in de hand gewerkt wordt en het verantwoordelijkheidsbesef wordt ondermijnd. Een wettelijke regeling van het beroep van den architect is, zooals het rapport uitvoerig aantoonde, een van de middelen om tot verbetering te komen en de bond is dan ook van de noodzakelijkheid daarvan overtuigd”.

„Het resultaat van de besprekingen was, dat aan de commissie werd opgedragen, een geheel nieuwe ordening in het bouwvak onder het oog te zien en daaromtrent voorstellen in te dienen. Daarbij zal worden overwogen, op welke wijze samenwerking van andere groepen, die bona-fide in het bouwvak werkzaam zijn, verkregen kan worden”.

(N. R. C.).

Noot Redactie. Een Aneta telegram uit den Haag data 23 Maart meldt, dat bij de nieuwe architectenwet de architectentitel zal worden beschermd door een raad voor de architectuur.

De namen van de bevoegdheden zullen in de staatsecourant worden bekend gesteld.

A. I. D.

Uit de Provincie

PROMITECHNEA.

Aangesloten bij het V. V. O.?

Aan de mededeeling van het Bestuur van Promitechnea in haar orgaan van 15 Maart j.l. aan hare leden ontleenen wij het volgende:

ONS CONTACT MET HET V. V. O.

„Wij hebben gevolg gegeven aan den wensch onzer groepleidersvergadering van 23 December a^o p^o en dezer dagen contact gezocht met het V. V. O.”

„Met eenige voormannen der Vakbeweging hebben wij daarover van gedachten gewisseld. Daarbij is ons gebleken, dat **het directe contact niet kan worden verkregen**. De weg daarheen gaat **via** het V. V. L. A., welke wij dan ook hebben genomen. In een vergadering met het Hoofdbestuur van dit verbond hebben wij de aansluiting tot stand gebracht. Van af heden zijn wij dus bij het V. V. L. A. aangesloten. Onze leden zullen gelijk met dit nummer „de Locale Ambtenaar” ontvangen. Ter geruststelling zeggen wij er dadelijk bij: „Daarvoor zal geen extra bijdrage worden verzocht!” Wij regelen onze bijdrage aan het V. V. L. A. wel met de ontvangen contributies en sporen onze leden slechts aan: „Voldoe Uwe contributie op dezelfde wijze als tot heden dat is prompt, en colporteur advertenties, doch thans s.v.p. meer dan gewoonlijk”.

„Over het zakelijk gedeelte het volgende: Wij hebben ons overtuigd, dat onze aansluiting volledig ruimte laat **tot ontwikkeling van ons ideaal** om binnen afzienbaren tijd **te geraken tot een Algemeenen Bond van Middelbaar Technici**, die tot taak heeft te streven naar een juiste bepaling van de plaats van den Hooger en Middelbaar Technicus in het maatschappelijk bestel en het indringen van de eene groep in de andere te beletten”.

„Promitechnea zal beginnen met een oproep tot samengaan door bij deze gelegenheid collega's van Regentschappen, Gemeenten, het Land, particuliere en andere diensten tot vlugge aaneensluiting aan te moedigen. Een andere weg staat ons niet open, zoo wij althans prijs willen blijven stellen op de handhaving van een positie, die wij in het algemeen belang voor ons wenschelijk achten. De beste vorm van organisatie lijkt ons die van zelfstandige groepeerings (met eigen Besturen) naar de verordeningen of bepalingen waaronder wij werken. Promitechnea wil daarbij zoo gewenscht gaarne bemiddelaar, dan wel voorlichter zijn”.

Om de gedachte te bepalen bij een hanteerbare organisatie hadden wij bij verdergaande ontwikkeling dezer beweging gedacht aan de vorming van 4 Departementen n.l. dat van West-, Midden-, Oost-Java en de Buitenbezittingen. Naar wij vermoeden is de V. v. B. reeds in dezelfde richting werkzaam”.

„Het Hoofdbestuur van het V.V.L.A. zou de totstandkoming van zulk een organisatie van harte toejuichen.”

„Ons orgaan blijft verschijnen in zijn oorspronkelijke gedaante”.

„De toezegging is gedaan, dat in het Hoofdbestuur van de V. V. L. A. plaats voor een Middelbaar Technicus zal worden gemaakt. Door deze vertegenwoordiging is bewaking van onze belangen gewaarborgd en tevens ons contact met het V. V. O. aanmerkelijk versterkt. De commissie voor georganiseerd overleg wordt daardoor meteen zeer benaderd. Mede komen wij Middelbaar Technici dan beter dan ooit in de gelegenheid om invloed uit te oefenen op de samenstelling van eventuele personeels en andere regelingen door het Land en zoodoende vanzelf op de voor ons geldende verordeningen voor zoover die op het concordantie-beginsel rusten. Tot slot, ons eerste contact met de voormannen van de vakbeweging laat ruimte te over voor het koesteren van de verwachting van prettige en vruchtbare samenwerking. Uit deze en vorige overwegingen juichen wij dan ook de aansluiting bij het V. V. L. A. van harte toe.”

Tot zoover de mededeeling.

In „De Locale Ambtenaar” orgaan van het verbond van Vereenigingen van Locale Ambtenaren in Ned.-Indië wordt deze aansluiting als volgt ingeleid.

Versterking.

„Binnenkort zal ons verbond weer met één vereeniging worden vermeerderd. De vereeniging van Middelbaar Technici Ambtenaren bij de Provincie West-Java zal zich n.l. bij het V. V. L. A. aansluiten.

We heeten deze jonge vereeniging hartelijk welkom, temeer omdat het Bestuur na gehouden besprekingen er in toestemde om haar werkingsfeer uit te breiden en er een „Algemeene Vereeniging van Middelbaar Technici Ambtenaren” van te maken. Vele technische ambtenaren bij andere locale raden **in wier ressort nog geen afdeling van het V. V. L. A. is gevestigd** behoeven nu niet langer ongeorganiseerd te zijn. Zij kunnen zich bij deze vereeniging aansluiten.”

„De Algemeene Vereeniging van Middelbaar Technische Ambtenaren „Almitechnea” vraagt niet welke diploma's ge hebt, doch: bekleedt ge een middelbaar technische functie, dan kunt ge lid zijn. Vooral voor de vele **verspreide** techn. ambtenaren is deze vereeniging van groot belang.”

„Het is nog niet zeker of zij op een gedeelte van „De Locale Ambtenaar” beslag zal leggen doch in elk geval zullen de technische ambtenaren gelegenheid krijgen om in een eigen technisch blad, hun belangen naar voren te brengen en wat van niet minder belang is, om hun kennis te vermeerderen of hun ervaringen aan anderen mede te deelen.”

„Het spreekt vanzelf dat technische ambtenaren in wier ressort een afdeling van het V. V. L. A. gevestigd is, **geen lid** kunnen zijn van de „Almitechnea” **tenzij**

zij ook lid zijn van de V. L. A. van dat ressort; anderszins kunnen ook niet technische ambtenaren in wier ressort geen V. L. A. is gevestigd gewoon lid worden.”

„Technische Ambtenaren bij Locale Ressorten, indien in Uw Gemeente, Provincie of Regentschap nog geen Vereeniging van Locale Ambtenaren is gevestigd, sluit U dan aan bij Almitechnea, gij zijt daardoor automatisch verbonden in het V. V. L. A. en als zoodanig aangesloten bij het V. V. O.!”

„Het V. V. L. A. is met de versterking van haar geleerden zeer ingenomen en zal de pogingen om alle technische ambtenaren van Java te organiseren, krachtdadig ondersteunen”.

Wij vervolgen ons citaat met enkele aanhalingen uit dezelfde „Locale Ambtenaar” omtrent de deining ontstaan door de verwachte nieuwe salarisregeling bij de Gemeente Batavia onder het hoofd

Wederom een nieuwe salarisregeling.

Hierover schrijft een zekere Bl.(eyenberg?) o.m. het volgende:

„De Indische Regeering heeft toch bij monde van den Regeeringsgemachtigde in den Volksraad meermalen gezegd, dat er een zekere marge tusschen de salarissen van de Gemeente Ambtenaren en de Gouvernements Ambtenaren zal worden toegelaten. Die marge is bepaald op ongeveer 10%.”

„Ons hieraan vasthoudende beteekent toch niet dat we ons aan een stroohalm vasthouden? Duidelijk is ook dat hier bedoeld is *een marge naar boven* en niet naar beneden zooals met de middelbaar technische ambtenaren is geschied. Deze categorie van ambtenaren geniet bij het Gouvernement, n.l. bij de S. S. en bij de P. T. T. zoomede bij de Bankatinwinning een salaris van f 550.— tot f 700.— terwijl een middelbaar Techn. Ambtenaar bij de Gemeente hoogstens tot f 600.— kan komen. Een vergelijking met de Architecten B. O. W. was voor de Gemeente wel voordeelijker, doch deze vergelijking gaat mank, omdat..... **de Architecten B. O. W. niet kunnen worden vergeleken met de middelbaar Technische Ambtenaren bij de Gemeente.**”

Wij willen het verder citeeren hierbij laten aangezien reeds teveel ruimte hiervoor van onze B. A. is ingenomen. Deze laatste tirade doet toch wel voor ons de deur dicht en wij willen trachten hierop van repliek te dienen.

Allereerst dan onze collega's bij Prom.

't Doet ons goed nu eindelijk eens kuit of haring te hebben. Directe aansluiting bij het V. V. O. is blijkbaar **niet mogelijk** en moet daartoe het **intermediair** worden verleend door een Centrale, die bij het V. V. O. is aangesloten. 't Komt ons zoo voor, dat Prom. derhalve **minderwaardig** moet worden geacht dan b.v. Spoorbond, Postbond e.a. die rechtstreeksche aansluiting hebben verkregen of is het juist, dat hier slechts sprake is van „het doel heiligt de middelen?”

Het plan tot oprichting van een algemeene vereeniging van Middelbaar Technische Ambtenaren — waarom niet het eenvoudiger: Bond van Technici — heeft inderdaad ook onze sympathie en volle belangstelling.

Men stelt zich tevreden met in het Hoofdbestuur van de V. V. L. A. een zetel te krijgen om daardoor contact te krijgen met het V. V. O. dat **daardoor** aanzienlijk versterkt wordt geacht? Dan vragen wij ons af of niet langs anderen weg de C. G. O. kan worden benaderd!

Prom. wil **zelfstandig zijn en blijven**. Dit is natuurlijk een kwestie van regeling. Zóó zelfstandig is zij dan toch niet of zij wordt aan ketenen gelegd door **beperkende bepalingen** dat techn. ambtenaren in wier ressort een afdeling van het V. V. L. A. gevestigd is **geen lid** van Prom. kunnen zijn en nu komt het. **tenzij zij tevens ook lid zijn van het V. V. L. A. in dat ressort**.

Deze leden vervallen derhalve in **dubbele** contributie en is het nog de vraag of deze daarvoor te vinden zijn.

In Oost-Java is lid der V. v. B. een provinciaal ambtenaar, die thans door middel van de V. v. B. de belangen der technische ambtenaren **bij de Provincie** en door dezelfde V. v. B. **bij de Regeering** kan voordragen.

Wij prefereeren **DEZE** zelfstandigheid boven die door U thans gekozen en wij hopen slechts, dat geen nadeelige uitwerking daarvan het gevolg is.

Het H. B. van de V. V. L. A. zal een totstandkoming van een organisatie genaamd „Almotechnia” — oef, wat een naam, het heeft veel van onze alchimisten die nog steeds naar de steen der wijzen zochten — ten eerste toejuichen. Inderdaad bezorgt dit de V. V. L. A. wederom versterking van middelen, wat in deze tijden niet te versmaden is en waarmede zij dan ook, zooals blijkt ten eerste ingenomen is.

De V. v. B. kan haar standpunt niet prijs geven en zal liever eervol worden ten grave gesleept dan ooit op deze wijze te capituleeren.

Wij willen nu eindigen met ook enkele woorden aan het adres van het H. B. der V. V. L. A.

Wij weten n.l. niet, dat het artikel onderteekend Bl. voor wat betreft de vetgedrukte zinsnede met volledige instemming van dit H. B. is geplaatst zoo ja:

Wij zouden dan gaarne waar gemaakt zien, **dat een Architect B. O. W. niet kan worden vergeleken met de M. T. A. bij een Gemeente**.

Zijn niet talrijke M. T. A.'s voortgesproken uit het Corps B. O. W.? in Batavia, in Bandoeng en elders? Vindt U de Architect Prov. Waterstaat in Batavia, wij zullen geen namen noemen, of de T. A. op het hoofdkantoor bij de Provincie aldaar de **mindere** van de T. A. van de Gemeente?

Wij vermoeden veeleer, dat Uw streven naar een hoogere bezoldiging voor de T. A.'s de geïncrimineerde **insinuatie** in de pen heeft gegeven. Ook wij ijveren naar een hooger eindsalaris niet uit superioriteitswaan, doch wel uit traditie, omdat wij ook in de tachtiger jaren reeds een hoogere bezoldiging hebben genoten.

RECHTSTOESTAND VAN DEN AMBTENAAR.

Toepassing van straffen op ter beschikking gesteld Landspersoneel.

Door den provincialen raad van Oost-Java werd kortgeleden bepaald, dat het College eveneens kan optreden tegen ambtenaren, die bij de provincie door het land gedetacheerd zijn.

De Regeering heeft er geen bezwaar tegen, dat de straf van uitstel van tractementsverhooging voor niet langer dan één jaar (alsmede de straffen van lagere orde) zelfstandig door het provinciaal gezag aan ter beschikking gestelde landsdienaren wordt opgelegd, doch dat voor de toepassing op deze groep van ambtenaren van de straffen van verlaging van bezoldiging door het ontnemen van een regelmatige weddeverhooging en van terugstelling in rang, vooraf instemming van het betrokken landsorgaan moet worden gevraagd.

Voorts is de Landvoogd, met gedeputeerden, van oordeel, dat de straffen van ontslag uit de betrekking of uit den provincialen dienst in dien vorm onmogelijk op ter beschikking van de provincie gestelde landsdienaren kunnen worden toegepast, aangezien de band tusschen hen en de provincie slechts bestaat in de terbeschikkingstelling.

Naar het oordeel van Zijne Excellentie zal een landsdienaar bij het betrokken landsorgaan voor ontheffing van zijn terbeschikkingstelling inaanmerking moeten worden gebracht, indien aanleiding zou bestaan een van de laatstgenoemde straffen op hem toe te passen. Bedoeld landsorgaan e.q. de regeering zelve zal alsdan hebben te beslissen, welke straf, na de eventuele ontheffing van de terbeschikkingstelling, aan den betrokkene dient te worden opgelegd.

Bij de in vorenbedoelde gevallen door of namens haar te nemen, beslissingen wenscht de regeering zich echter op geenerlei wijze te binden, aangezien zij — e.q. het betrokken landsorgaan — volle vrijheid moet behouden om elk geval afzonderlijk te toetsen aan hetgeen ter zake door de gouvernementeele voorschriften wordt bepaald.

Op grond van het vorenstaande zal de onderwerpelijke verordening in het hierbedoeld opzicht dienen te worden gewijzigd.

Gedeputeerden achten het rationeel deze wijziging aldus te doen plaats hebben, dat het advies van het scheidsgerecht (e.q. de beslissing van het provinciaal gezag, indien de landsdienaar geen of niet tijdig gebruik maakt van de gelegenheid om een voorgenomen straf aan het oordeel van dat college te onderwerpen) bindend is, wat betreft de straffen van uitstel van weddeverhooging en die van lagere orde, en niet bindend, wat de overige straffen aangaat. *Koerier*

Wij zouden het op prijs stellen hierop antwoord te mogen ontvangen en bevelen onze collega's bij Prom. in de T. A. en Architectenrangen aan dit antwoord met aandacht te volgen.

H. B.

Uit Pers en Periodiek

NOOD MAAKT VINDINGRIJK.

(Nieuwe Spelling).

Het boek van den Duitsen econoomist Silvio Gesell, getiteld „*Natürliche Wissenschafts-Ordnung*”, is een merkwaardig boek. 't Is wel het voornaamste boek wat deze econoomist heeft geschreven en is reeds in 1906 verschenen. Er is in die jaren niet veel aandacht aan geschonken. Pas na de oorlog werd er in leidende kringen enige notitie van genomen.

Hoewel de heer Silvio Gesell een principieel tegenstander der Marxistische economie was, kwam hij met zodanig ingrijpende voorstellen naar voren, dat tal van brave burgers de stuipen op het lijf werden gejaagd.

Deze econoomist kan op vandaag z'n oordeel niet meer bijdragen, in 1930 is hij overleden, en van de Amerikaanse econoomist, Prof. Irving Fischer, die zich als een aanhanger van Gesell's inzichten heeft doen kennen, is ons heel weinig ter ore gekomen.

De kern van de plannen van Silvio Gesell komt op het volgende neer:

Geld is in onze beschaving een onmisbare factor geworden.

Het komt er op aan, dat re steeds voldoende geld circuleert. Deze circulatie wordt niet weinig belemmerd door de ingekankerde neiging bij de mens om geld achter te houden, op te potten, weg te leggen voor eigen persoonlijk gebruik op een of ander tijdstip in de toekomst pas aan te wenden, dus: aan de circulatie te onttrekken. Echter, een **ruil**-middel, aangewezen op de circulatie, kan en mag niet tevens dienst doen voor schatvorming, op welke manier dan ook, omreden dit onvermijdelijk gevaren voor de circulatie mee zal brengen.

Geld moet aangewend worden om de geproduceerde goederen „door te geven”, op de manier als b.v. de post de brieven en de treinen personen en goederen „doorgeven”. Men zou in geen geval toestaan dat de spoorwegwagens die voor genoemd vervoer dienst doen, door particulieren aan deze bestemming werden onttrokken en voor eigen doeleinden aangewend. Evenmin mag het geld op overeenkomstige wijze aan de circulatie worden onttrokken. Silvio Gesell zag de staat als het beslissende lichaam, dat het geld zijn „wettig” karakter geeft, een kleine betaling eisende voor het **gebruik** van het geld, op dezelfde wijze als men voor het gebruik van de post en de telefoon een bepaald bedrag moet betalen. Bij Silvio Gesell stond hierbij vooral de gedachte voorop: dat het geld bleef circuleren, terwijl tevens een eind wordt gemaakt aan **de betaling van rente**. De „spaarwoede” zou moeten bestaan in het verzamelen van reële rijkdommen (goederen) en niet in de vorm van onttrekken van

ruilmiddelen aan de circulatie; waarop dan nog interest moet worden betaald.

Het spreekt wel van zelf dat in deze paar zinnen het werk van Silvio Gesell alleronvolledigst wordt weergegeven, 't is echter de kerngedachte en voldoende voor datgene waarop wij ditmaal de aandacht wensen te vestigen.

Zo is men in tal van gevallen tot de ontdekking gekomen, dat het ruilverkeer, waarop de moderne mens is aangewezen voor de voorziening in zijn levensonderhoud, **geld**, in elk geval gemunt geld, eigenlijk helemaal niet noodig is. Eveneens heeft men ontdekt dat geld in zichzelf geen rijkdom is! Immers, het vertegenwoordigt voor de grote massa van de mensen slechts de goederen, de levensbenodigdheden, die men zich voor geld kan verschaffen. Het eigenaardige is nu, dat de toepassing van deze ontdekking, in tal van streken van de Verenigde Staten van N.-Amerika heeft geleid tot een stelsel van ruilen van onderlinge diensten. Men paste het in den beginne toe op kleine schaal, vervolgens op veel groter schaal, om het ten slotte onder stelselmatige leiding toe te passen.

Alvorens enige van deze toepassingen in de Verenigde Staten te behandelen, willen wij eerst even in herinnering roepen het interessante voorval wat zich in het midden van 1933 in Oostenrijk heeft afgespeeld. Zeker, 't is een bekend geval, ook voor onze lezers, maar in de gedachtengang van dit artikel kan het z'n nut hebben er aan te herinneren.

Het betreft hier een geval waarbij in de **praktijk** de werking van het plan van Silvio Gesell naar voren kwam.

Een geval van praktische toepassing waardoor de financiële wereld in grote beroering kwam en wat eindigde met de bedreiging van strafrechtelijke vervolging tegen allen, die het waagden ons prachtige geldstelsel te verstoren.

Het speelde zich af in het kleine plaatsje Wörgl. De burgemeester van Wörgl had in zijn gemeente van 4000 inwoners, gedreven door de barre noodtoestand, op de volgende wijze uitvoering gegeven aan de plannen van Silvio Gesell.

Op 1 Augustus 1932 begon de burgemeester, met de schone naam, Unterguggenberger, met de uitgifte van „**bewijzen voor geleverde arbeid**” van nominaal 1.5 en 10 schilling (1 schilling ongeveer f 0.30). De arbeiders, de kooplieden en de winkeliers van Wörgl hadden vrijwillig verklaard, dat zij dit nieuwe noodgeld in betaling zouden aannemen.

Geheel naar de opvatting van Silvio Gesell daalde dit geld elke maand één procent in waarde, omdat het slechts geldig bleef wanneer op de eerste van elke maand een zegel van 1% der nominale waarde op de daartoe aangegeven hokjes werd geplakt. Het geld kreeg daardoor een vlotte omloopssnelheid, omdat ieder poogde aan de betaling van die belasting te ontko-

men. Wilde men b.v. de „A. B.-Scheine” („Arbeitsbestätigungs-Scheine”, de officiële naam van deze bewijzen) tegen de gewone schillingen inwisselen, dan hieven de daartoe aangewezen bankfilialen in de stad Wörgl, ten behoeve van de gemeente, twee pCt. „inwisselrecht”. De Gemeente kocht dan die biljetten weer tegen betaling in schillingen, die als „dekking” voor het „A. B.” noodgeld bij de bankfilialen bleven liggen.

O wonder, het systeem van Gesell-Unterguggenberger werd een reusachtig succes! De gemeentebelastingen brachten, binnen één jaar, 17.000 schilling méér op: openbare werken ter waarde van 100.000 schilling konden reeds in de eerste 4 maanden worden uitgevoerd en de grote werkloosheid in deze gemeente werd al onmiddellijk met éénvierde verminderd. Maar, juist toen een aantal andere Oostenrijksche gemeenten dit schone voorbeeld van de gemeente Wörgl wilden navenolgen, werd de uitgifte van dit „A. B.”-noodgeld door de Rijksregering, op aandrang van de Oostenrijksche Nationale Bank, VERBODEN en de burgemeester van Wörgl voor de rechtbank gedaagd om zich te verantwoorden, vanwege de uitgifte van het „Schwundgeld” (slinkgeld).

De aanklacht was gegrond op het feit, dat de burgemeester van Wörgl bankbiljetten had uitgegeven, hetgeen behoort tot het monopolie van de Nationale Bank.

De burgemeester Unterguggenberger liet zich dit niet zonder meer in de schoenen schuiven, doch verdedigde de door hem in het belang van zijn gemeente genomen maatregel zeer hardnekkig. Zijns inziens, behoorde ook de Staat dergelijk papiergeld met **omloopsdwang** uit te geven en te gebruiken, naast het gewone bankpapier, om lonen, salarissen en pensioenen te betalen. Immers, behalve alle voordelen, die de gemeenschap van de snelle circulatie dezer biljetten zou ten deel vallen, zou de Staatskas nog het extra-voordeeltje hebben van de te innen „slink-belasting”.

Echter, nog veel belangwekkender en uitermate tekenend voor de krankzinnige positie waarin het huidige kapitalistische geld- en credietsysteem verkeert, waren de er tegen ingebrachte bezwaren van de Directie der Nationale Bank.

Het experiment van den burgemeester van Wörgl kon slechts gelukken, aldus beweerde men, omdat de Gemeente „zich tot preferent schuldeischer van zijn burgers maakte”! De ontvangsten aan slinkbiljetten hebben de kooplieden n.l. gebruikt om hun belasting-schuld te betalen, „omdat ze er anders geen raad mee wisten”. De arbeiders hebben het slechts geaccepteerd, omdat ze anders geen werk konden krijgen. De winkeliers verkochten liever tegen dit slinkgeld dan dat ze helemaal geen afzet zouden hebben. **Conclusie:**

„Slechts waar deze drie voorwaarden aanwezig zijn: werkloosheid, achterstand in belastingbetalen

en malaise bij den koopmansstand, kon het uitgeven van „Schwundgeld” succes hebben: en dan slechts tijdelijk, omdat deze voorwaarden tengevolge van deze uitgifte, geleidelijk aan ophouden te bestaan”.

Dit is toch wel een heel merkwaardige erkenning van deze leidende bankinstelling. De redenering is dus zo:

Er is werkloosheid, noodtoestand, malaise, het plan van Silvio Gesell zou aan de werkloosheid en aan de malaise een eind kunnen maken en de „handelsstand” zou een opbloei beleven... maar het is nu eenmaal volkomen in strijd met de belangen van het particuliere bankkapitaal (men voorspelde inflatie) en dus... moest het verbod worden uitgevaardigd!

Met een brutale openhartigheid werd hier de voorkeur gegeven aan de bestendiging van de werkloosheid en de malaise, liever dan dat de heilige belangen van de geldkoningen en de even heilige principes van de bankwetten in het gedrang zouden geraken.

Tot zover ditmaal over het geval in de gemeente Wörgl. Een volgende keer, voor wij iets over de even interessante gevallen in de Verenigde Staten van N.-Amerika aanhalen, zullen wij bij dit Oostenrijkse geval nog even stilstaan.

D. de J.

(in De Bondsstem).

Officieel.

MUTATIES.

's Lands Waterstaat.

Benoemd:

tot hoofdopzichter bij 's Lands Waterstaat **P. Revius**, ambtenaar op nonactiviteit, laatstelijk die betrekking bekleed hebbende.

Herbenoemd:

tot ingenieur bij 's Lands Waterstaat **Ir. Loa Wan Kiong**, ambt. op wachtgeld, laatstelijk ingenieur bij 's Lands Waterstaat.

Verleend:

wegens zelfjarigen dienst acht maanden verlof naar Europa aan **G. Andriesen**, hoofdopzichter bij 's Lands Waterstaat, ingaande 17 Juni 1935.

Ontslagen:

op verzoek wegens volbrachten dienstdtijd eervol en met recht op pensioen **A. C. Carlier**, ambt op n.a.m. Eur. laatstelijk arch. bij 's Lands Waterstaat ingaande ult. Maart 1935.

WATERSTAATSDIENST.

Provincie West-Java.

Verleende verloven naar Europa:

wegens zeven-jarigen dienst, 9 maanden verlof, aan den Opzichter te Batavia-Centrum, **J. L. Andela** met bepaling, dat hij zijne betrekking zal nederleggen op 2 Juni 1935.

wegens acht-jarigen dienst 10 maanden verlof,

a. aan den Opzichter te Garoet, **A. Lentze** met bepaling, dat hij zijne betrekking zal nederleggen op een nader te bepalen datum in de maand April 1935.

b. aan den Opzichter te Batavia, **F. G. Meyer** met bepaling, dat hij zijne betrekking zal nederleggen op een nader te bepalen datum in de maand December 1935.

wegens langdurigen dienst, één jaar verlof naar Europa aan den Opzichter te Batavia, **J. Reunnickers** met bepaling, dat hij zijne betrekking zal nederleggen op een nader te bepalen datum in de maand December 1935.

Overgeplaatst:

van Batavia-C. naar Bandoeng en toegevoegd aan het Hoofd van het IIe district de opzichter **A. A. de la Fosse**.

Toegevoegd:

tijdelijk aan het td. fd. Hoofd van het Ie district met standplaats Batavia-C. en belast met werkzaamheden t.b.v. den Prov. verkeerscontrôledienst, de tijd. bij de Secretarie te Batavia werkzaam gestelden opzichter **J. Reunnickers**.

Overgeplaatst:

van Batavia-C. naar Madjalengka, de opzichter **A. C. Beem** en omgekeerd van Madjalengka naar Batavia-C. de opzichter **Th. A. G. Meijer**.

Ontheven:

in verband met verleend Eur. verlof eervol van zijn werkzaamstelling.

a. met ingang van 3 April 1935 als ingenieur **Ir. K. J. Leatemala**.

b. met ingang van 3 Juni 1935 als hoofdopzichter: **A. B. B. A. Soleman**.

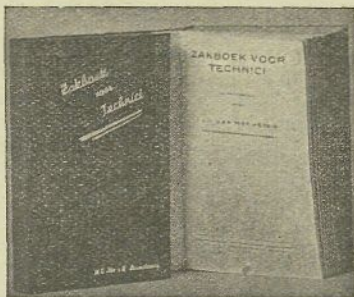
Gesteld:

op nonactiviteit

a. met ingang van 1 Maart tot en met de maand Augustus 1935 de ingenieur met buitenlandsch verlof **Ir. E. Uilkens**.

b. gedurende de maanden Maart en April 1935, de hoofdopzichter **J. G. Sorber**.

Verschenen bij A. C. Nix & Co., te Bandoeng, de volgende uitgaven:

„Zakboek voor Technici”

Een handig boekje met een keur van gegevens en wenken op technisch gebied, samengesteld door J. H. van Mechelen en vele medewerkers. Omvang ruim 460 blz.

Prijs voor leden V. v. B. f 2.90; voor niet leden f 3.50.

„Het Vervaardigen van Nomo- en Diagrammen”

door G. J. HEIJMERING, gepens. Arch. B.O.W.

Een zeer practische handleiding voor het maken van nomo- en diagrammen, met vele voorbeelden en figuren. Omvang 45 blz.

Prijs voor leden V. v. B. f 1.35; voor niet leden f 1.75.

„Het traceeren van wegen en beschouwingen over weg-constructies”

3e druk

Omgewerkt en herzien door G. J. HEIJMERING, gepens. Arch. B. O. W. Omvang 95 blz.

Prijs voor leden V. v. B. f 1.50; voor niet leden f 2.—.

Toezending geschiedt franco, indien remise bij bestelling.